

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ – 4113-001-01/2014
D/14/504

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	D/14/504 – Przygotowanie szkół do objęcia dzieci sześciolatków obowiązkiem szkolnym.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Wiesław Kaszak, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 90534 z dnia 16.04.2014 r. dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Zespół Szkolno – Przedszkolny w Cedyni ¹ ul. M. Roli - Żymierskiego 21, 74-520 Cedynia
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marian Dukarski, Dyrektor Szkoły od 01.12.2012 r. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie², mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie w roku szkolnym 2013/2014 i przygotowanie Szkoły do objęcia dzieci sześciolatków obowiązkiem szkolnym z dniem 1 września 2014 r.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywnie oceniono w szczególności: zapewnienie odpowiednich warunków lokalowych i organizacyjnych - adekwatnie do możliwości placówki - do realizacji przez Szkołę obowiązku szkolnego dla sześciolatków, w tym podział sal lekcyjnych klas I-III na część edukacyjną i rekreacyjną, wyposażenie sal lekcyjnych w odpowiednie materiały dydaktyczno-naukowe, dostosowanie pomieszczeń sanitarnych i sal lekcyjnych do wzrostu uczniów a także zapewnienie dzieciom możliwości korzystania z ciepłego posiłku w szkolnej stołówce, możliwości korzystania z prawidłowo wyposażonej pracowni komputerowej, odpowiedniej kadry nauczycielskiej przygotowanej metodycznie do pracy z uczniami sześciolatkami, zapewnienie właściwych warunków higieny uczniom klas pierwszych oraz możliwości korzystania z placu zabaw zlokalizowanego na terenie Szkoły.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na: nie osłonięciu grzejników w toaletach oraz nie zapewnieniu prawidłowego stanu technicznego stolarki okiennej na korytarzach komunikacyjnych. Meble w świetlicy szkolnej, z której korzystały dzieci z klas I, nie były dostosowane do wymagań ergonomii.

¹ Dalej „Szkoła”

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

NIK zwraca uwagę na to, że Szkoła nie osiągnęła części zalecanych przez Ministra Edukacji Narodowej standardów³. Nie zapewniono właściwych warunków bezpieczeństwa ponieważ uczniowie klas najmłodszych przebywali w godzinach porannych i popołudniowych w świetlicy szkolnej razem z uczniami klas IV-VI.

Nie zostało utworzone miejsce zabaw, na wyposażenie którego zakupiono pomoce dydaktyczne w ramach programu „Radosna Szkoła”. Pomoce te zostały przekazane do utworzenia kątek zabaw w każdej sali klas I-III.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zapewnienie przez Szkołę warunków lokalowych i wyposażenia do edukacji uczniów sześciolletnich

Opis stanu
faktycznego

1.1. W roku szkolnym 2013/2014 do 6 oddziałów klas I-III uczęszczało 119 uczniów, w tym 34 uczniów (w tym 8 dzieci sześciolletnich) do 2 oddziałów klas I, 43 uczniów do 2 oddziałów klas II i 42 uczniów do 2 oddziałów klas III. Każdy z oddziałów wykorzystywał oddzielną salę lekcyjną.

W roku szkolnym 2014/2015, wg planów na czas zakończenia kontroli NIK, liczba dzieci uczęszczających do klas I wyniesie 44 (w tym 16 sześciolatków).

1.2. Na rok szkolny 2014/2015 zaplanowano utworzenie 6 oddziałów klas I-III, po 2 dla każdej klasy. Zaplanowano, że każdy oddział będzie dysponował odrębną salą lekcyjną. Liczebność żadnego oddziału klas I-III nie przekroczy 25 uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 8-13, 223, 226-228)

W roku szkolnym 2014/2015 dla uczniów z oddziałów klas I-III nie przewiduje się nauki na więcej niż jedną zmianę.

(dowód: akta kontroli str. 43)

1.3. Sale lekcyjne przeznaczone dla oddziałów klas I, składały się z części edukacyjnej wyposażonej w tablice, stoliki, krzeselka, tematyczne gazetki ściennie, tablice edukacyjne oraz z części rekreacyjnej. Części rekreacyjnej wyposażonej były w wykładzinę, w pomoce dydaktyczne i przedmioty potrzebne do zajęć: liczydła, gry i zabawki dydaktyczne, kącik plastyczny, biblioteczkę. Sale dysponowały także radioodtwarzaczem kompaktowym. Grzejniki w tych salach obudowane były drewnianymi osłonami. Stół okienny, ściany oraz podłoga były w dobrym stanie technicznym i czyste. Sale lekcyjne klas I-III nie były wyposażone w komputery. Dostęp do Internetu był zapewniony w pracowni komputerowej, wynajmowanej od Publicznego Gimnazjum w Cedyni. Pracownia ta znajdowała się w budynku Szkoły.

Uczniom zapewniono możliwość pozostawiania w Szkole części swoich podręczników i przyborów szkolnych w szafkach przeznaczonych do tego celu znajdujących się salach klas I-III.

(dowód: akta kontroli str. 18-24)

1.4. W salach lekcyjnych dla oddziałów klasy I w roku szkolnym 2013/2014, stosownie do § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach⁴, zapewniono ergonomiczne meble uczniowskie. W klasach wisiały listy z wynikami pomiaru wzrostu i dopasowanymi do wzrostu wielkościami

³ Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz. 977) zwanego dalej „podstawą programową”.

⁴ Dz. U. z 2003 r., Nr 6, poz. 69 ze zm., dalej: „rozporządzenie w sprawie bhp w szkołach”.

ławek szkolnych. Wzrost dzieci z klas I mierzony był 2 razy w roku (na początku roku szkolnego oraz na początku 2 semestru). Także ale lekcyjne przeznaczone dla klas II-III wyposażone były w ergonomiczne meble uczniowskie.

(dowód: akta kontroli str. 20-25)

1.5. W 2010 r. Szkoła otrzymała dofinansowanie w wysokości 12 tys. zł do utworzenia miejsca zabaw w ramach rządowego programu „Radosna szkoła” w 2010 r. W ramach tego programu Szkoła zakupiła pomoce dydaktyczne mające na celu wspomaganie kształtowania u dziecka umiejętności motorycznych oraz w zakresie koordynacji wzrokowo-ruchowej, spostrzegawczości, sprawności i zdolności manualnych, precyzji i celowości ruchu, a także wyobraźni przestrzennej. Pomoce te były zgodne z określonymi w załączniku Nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lipca 2009 r. w sprawie form i zakresu finansowego wspierania organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w klasach I-III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia⁵.

Zakupione pomoce dydaktyczne miały atesty i spełniały wymogi § 9 ust. 3 rozporządzenia w sprawie bhp w szkołach. Szkoła wykorzystwała i rozliczyła pełną kwotę otrzymanej dotacji. W Szkole nie wydzielono stałego odrębnego miejsca zabaw przeznaczonego dla uczniów z klas I-III. Ww. pomoce zostały przekazane do poszczególnych sal szkolnych wykorzystywanych przez klasy I-III w celu utworzenia w nich miejsc zabaw.

(dowód: akta kontroli str. 23-27, 30-42, 224)

1.6. Szkoła dysponowała własnym placem zabaw zlokalizowanym na ogrodzonym terenie Szkoły. Z placu zabaw korzystały dzieci z przedszkola (do 4 lat) oraz uczniowie z klas „0” i I-III. Plac zabaw wyposażony był w huśtawki (3 szt.), zestaw z 3 zjeżdżalnikami, dwa urządzenia na sprężynie „motocykl”, drabinki i piaskownicę. Urządzenia były stabilnie przymocowane do podłoża. Na urządzeniach tych nie występowały ostre krawędzie, wystające nakrętki, spawy i gwinty. Teren placu zabaw pokryty był trawą i piaskiem - nawierzchnia utrzymana była w czystości. Plac zabaw spełniał wymogi § 2 rozporządzenia w sprawie bhp w szkołach.

(dowód: akta kontroli str. 19, 25-27, 108)

1.7. Szkoła posiadała wydzielone pomieszczenie przeznaczone na świetlicę szkolną, zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁶. Meble w świetlicy nie były, stosownie do § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bhp w szkołach, dostosowane do wymagań ergonomii dla uczniów z najmłodszych klas.

(dowód: akta kontroli str. 19, 107)

1.8. W roku szkolnym 2013/2014 Szkoła zapewniła możliwość spożycia ciepłego posiłku przez uczniów klas I-III w szkolnej stołówce. Posiłki przygotowywane były w przystosowanej do tego celu kuchni szkolnej, wyposażonej w niezbędny sprzęt do ich przygotowywania. Kuchnia i stołówka prowadzone były przez osobę prywatną, z którą corocznie Urząd Miejski w Cedyń zawierał stosowną umowę.

W roku szkolnym 2013/2014 z obiadów w postaci 2 dań korzystało 21 uczniów z klas I-III. obiady były wydawane podczas długiej przerwy międzylekcyjnej lub po lekcjach (do godz. 13.50). W Szkole realizowany był także program „Szkłanka mleka” dla uczniów klas I-III.

(dowód: akta kontroli str. 19, 109, 185, 218)

⁵ Dz. U. Nr 110, poz. 915 ze zm.

⁶ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm. dalej „u.s.o.”

1.9. Stołówka w Szkole była wyposażona w stoliki i krzeselka o różnych wysokościach, w tym niskie stoliki dla najmłodszych dzieci (bez oznaczeń kodem koloru). Podłoga pokryta była wykładziną PCV. Kuchnia i jadalnia utrzymane były w czystości a sprzęt utrzymany był we właściwym stanie technicznym zapewniającym bezpieczne używanie.

(dowód: akta kontroli str. 19, 109)

1.10. W roku szkolnym 2013/2014 zgodnie z § 4a rozporządzenia w sprawie bhp w szkołach, Szkoła zapewniła uczniom z klas I-III możliwość pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych. Podręczniki i przybory uczniowie pozostawiali w szafkach przeznaczonych do tego celu i będących na wyposażeniu sal lekcyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 18-20,214-215)

1.11. Sale lekcyjne klas I zlokalizowane były w oddzielnym skrzydle Szkoły na I piętrze wraz z salami lekcyjnymi uczniów klas „O”, II i III. Uczniowie klas I mieli dostęp do toalet przeznaczonych do wyłącznego użytku młodszych dzieci. Wejścia do tych toalet były widoczne po wyjściu z sal lekcyjnych. Stosownie do wymogów § 8 ust.1 i 2 rozporządzenia w sprawie bhp w szkołach, w pomieszczeniach sanitarnych zapewniono ciepłą i zimną bieżącą wodę oraz środki higieny osobistej. Urządzenia sanitarnohigieniczne utrzymywane były w czystości i sprawne technicznie. Zgodnie z § 9 ust. 2 ww. rozporządzenia, urządzenia, z których korzystały dzieci z klas I dostosowane były do wieku i wzrostu najmłodszych uczniów Szkoły i wymagań ergonomii oraz wyposażone były w akcesoria z środkami higienicznymi. Grzejniki w toaletach dla chłopców i dziewcząt na I i II piętrze dla uczniów klas I-III nie były osłonięte i zabezpieczone.

Bieżące monitorowanie stanu sanitarnego oraz sprzątanie wszystkich pomieszczeń sanitarnych oraz uzupełnianie środków higienicznych, zgodnie z zawartymi umowami należało do obowiązków woźnych zatrudnionych przez Zespół Administracyjny Szkół w Cedyni⁷. Woźne pracowały we wszystkie dni powszednie w godzinach od 13.00 do 21.00. Do codziennych obowiązków woźnej należało m.in.: mycie toalet i sanitariatów, uzupełnianie sanitariatów w środki toaletowe, zmiatanie, mycie i konserwacja podłóg, wietrzenie pomieszczeń, opróżnianie koszy na śmieci. Raz w tygodniu woźna była zobowiązana do przeprowadzenia dezynfekcji urządzeń sanitarnych.

(dowód: akta kontroli str. 19, 180-181, 206-208, 211-212)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Wszystkie pomoce dydaktyczne zakupione w ramach rządowego programu „Radosna szkoła” zostały przekazane do poszczególnych gabinetów szkolnych klas I-III na utworzenie w nich miejsc zabaw. W Szkole, w jej przestrzeni nie wydzielono stałego odrębnego miejsca zabaw przeznaczonego dla uczniów z klas I-III.

(dowód: akta kontroli str.25-26)

Dyrektor Szkoły wyjaśnił: „*Kąciki zabaw są miejscem odpoczynku oraz wykonywania wielu zaplanowanych działań dydaktycznych i wychowawczych w klasach. Ogólna liczba dzieci z klas I-III wynosi obecnie 119 i taka liczba utrzymuje się w przybliżeniu od lat. Wygospodarowanie pomieszczenia takiej wielkości jest niemożliwe. Organizacja zajęć na przerwach dla takiej grupy uczniów mija się z celem i jest organizacyjnie niezwykle trudne (nauczyciele pełnią dyżury na przerwach).*”

(dowód: akta kontroli str. 224)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

⁷ Dalej „ZAS”

1. Krzesła i ławki znajdujące się w świetlicy szkolnej nie były dostosowane do wzrostu uczniów klasy I. Zgodnie z postanowieniem § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bhp w szkołach, sprzęty, z których korzystają osoby pozostające pod opieką szkoły dostosowuje się do wymagań ergonomii.

(dowód: akta kontroli str.18)

W odniesieniu do wyposażenia świetlicy szkolnej w ergonomiczne meble, Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że: *„W chwili obecnej trudno jest dostosować ergonomię mebli (głównie stołów i krzeseł) do możliwości lokalowych (świetlica jest po prostu mała). W świetlicy znajdują się meble szkolne odpowiadające wg. PN-EN 1729-1 wymiarom: 1- pomarańczowy – 8 miejsc, - 6 – niebieski 25 miejsc. W celu dostosowania zasad opieki na świetlicy szkolnej wniosłem ustnie o możliwość wygospodarowania dodatkowego pomieszczenia na świetlicę. Ten cel poparła Rada Rodziców i także występowała w tej sprawie do Burmistrza Cedyni. Niezwłocznie wniosę do Burmistrza Cedyni wniosek o wygospodarowanie osobnego pomieszczenia świetlicy dla klas I-III oraz wyasygnowanie środków na zakup odpowiedniej ilości mebli spełniających zasady ergonomii”.*

(dowód: akta kontroli str.221)

2. W przestrzeni szkolnej, z której korzystali uczniowie klas I, stwierdzono nieosłonięte i niezabezpieczone grzejniki w toaletach, z których korzystają dzieci z klas młodszych co było niezgodne z § 2 rozporządzenia w sprawie bhp w szkołach oraz § 302 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie⁸.

(dowód: akta kontroli str.19, 211-212)

Dyrektor Szkoły w sprawie nieosłoniętych grzejników wyjaśnił: *„Osłony zakłada ZAS w Cedyni. W rozmowie z Kierownik ZAS w Cedyni dowiedziałem się, że planuje on kompleksowy remont wszystkich toalet w szkole w roku 2015. Dotychczasowy układ kabin i grzejników powoduje, że zamontowanie osłon oznaczałoby znaczne utrudnienia w otwieraniu drzwi kabin przy grzejnikach. Usunięcie tej niezgodności spowodowałoby konieczność dokonania kosztownych przeróbek i napraw, co w przypadku kompleksowego remontu toalet miałyby się z celem. Niezwłocznie jednak zwrócę się do Kierownika ZAS w Cedyni o usunięcie usterek”.*

(dowód: akta kontroli str. 221-22, 224)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Szkoły w zakresie zapewnienia warunków lokalowych i wyposażenia do edukacji uczniów sześciolletnich w klasach pierwszych.

Opis stanu
faktycznego

2. Zapewnienie przez Szkołę warunków organizacyjnych do edukacji uczniów sześciolletnich

2.1. Liczebność uczniów w klasach I w roku szkolnym 2013/2014 nie przekraczała 26 uczniów, co było zgodne z ust. 4 „Zalecanych warunków i sposobu realizacji” załącznika nr 2 podstawy programowej. Oddział klasy Ia liczył 15 uczniów, oddział klasy Ib liczył 16 uczniów. Edukacja prowadzona była w grupach rówieśniczych, zajęcia klasy I nie były łączone z zajęciami klasy II.

(dowód: akta kontroli str. 44-47)

2.2. Planowana liczba uczniów w oddziałach klas I w roku szkolnym 2014/2015 nie przekroczy 25. Łączna liczba dzieci 7 i 6 letnich urodzonych w okresie od 1 stycznia

⁸ Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm., dalej „rozporządzenie w sprawie warunków technicznych budynków”

2008 r. do 30 czerwca 2008 r. wynosiła 45 dzieci, w tym dzieci siedmioletnich 29 oraz sześciioletnich 16. Od 1 września 2014 r. zaplanowano 2 oddziały klas I po 22 dzieci każdy oddział (1 dziecko w roku szkolnym 2014/2015 zmienia miejsce zamieszkania – poza teren gminy Cedynia),

(dowód: akta kontroli str. 43, 93)

2.3. W roku szkolnym 2013/2014 edukację w oddziałach klas I powierzono dla każdego oddziału jednemu nauczycielowi zgodnie z pkt 6 zalecanych warunków i sposobu realizacji, podstawy programowej.

(dowód: akta kontroli str. 44, 61)

2.4. Zgodnie z „Regulaminem świetlicy szkolnej w zespole szkolno-przedszkolnym (...) w Cedyni” przyjętym na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w dniu 25.04.2013 r., świetlica pracowała w godzinach 7:15-15:30. Do świetlicy szkolnej w roku szkolnym 2013/2014 zapisanych było 170 uczniów z klas „O” – VI. Zapisów dokonywano na podstawie kart zgłoszenia do świetlicy szkolnej wypełnianych przez rodziców. W świetlicy zgodnie z regulaminem mogli przebywać zapisani uczniowie w grupach wychowawczych, a liczba uczniów tej grupy nie mogła przekraczać 25. W przypadku przekroczenia liczby 25 dzieci, wychowawcy organizowali zajęcia w innym pomieszczeniu lub poza budynkiem szkoły. Wychowawcy świetlicy zobowiązani byli także do zapewnienia dzieciom opieki w trakcie spożywania obiadów, odprowadzania dzieci do autobusu po zakończeniu zajęć i czuwania nad ich bezpieczeństwem w trakcie oczekiwania na przyjazd autobusów.

Dla najmłodszych uczniów Szkoła organizowała zajęcia dostosowane do ich wieku i możliwości. Szkoła nie prowadziła odrębnych zajęć świetlicowych dla uczniów klas I. W kontrolowanym okresie w świetlicy zapewniono opiekę nad dziećmi dojeżdżającymi oraz dziećmi rodziców pracujących, nadzór nad dziećmi podczas posiłków w stołówce szkolnej i przy autobusach szkolnych, pomoc w odrabianiu lekcji i wyrównywaniu braków w wiadomościach, wykonywano kartki okolicznościowe, plakaty antyreklamowe o tematyce przeciwdziałania nikotynizmowi.

(dowód: akta kontroli str. 14-17, 203-204)

W roku szkolnym 2013/2014 (I półrocze) z opieki świetlicowej korzystało 170 dzieci łącznie z klas I-VI. Zajęcia świetlicowe obejmowały m.in. takie zagadnienia jak: bezpieczeństwo poruszania się po drogach i ulicach, znaczenie zdrowia i czynników warunkujących prawidłowy rozwój „Zdrowa żywność – zdrowe ciało”, ekologia – segregacja śmieci, znaczenie święta Niepodległości, wykorzystywanie pożytecznego czasu wolnego, rozwiązywanie konfliktów bez przemocy, pogadanki o potrzebie szacunku i serdeczności, rozmowy na temat przyjaźni i koleżeństwa.

(dowód: akta kontroli str. 186-202)

2.5. W klasach I organizacja zajęć odbywała się w sposób tradycyjny tj. 45 minutowe lekcje i przerwy lekcyjne takie same jak dla pozostałych uczniów szkoły. Organizacja zajęć dla tych klas, jak wyjaśnił dyrektor Szkoły Marian Dukarski przedstawiała się następująco: *„Zajęcia w klasach I-III odbywają się w systemie lekcyjnym i są prowadzone przez wychowawców klas (w tym zajęcia komputerowe, zajęcia ruchowe i wychowanie fizyczne). Religię i języki obce prowadzą inni specjaliści. Zajęcia odbywają się w ciągu 45 minut zgodnie z planem dnia całej szkoły. Dzieci korzystają z przerw śródlekcyjnych lub pozostają z wychowawcami w klasach, wykorzystując kąciki zabaw. Lekcje prowadzone są zgodnie z tematyką wymaganą przez podstawę programową. Kąciki zabaw wykorzystywane są na każdym przedmiocie zgodnie z potrzebami dydaktycznymi i tematyką lekcji – odbywa się to niemal na każdej lekcji, zgodnie z jej scenariuszem – tylko część lekcji odbywa się w ławce lub przy ta-*

blicy. Np. na lekcjach w ramach edukacji polonistycznej, uczących nazywania uczuć, dzieci rozmawiają o swoich uczuciach i pokazują gestami i mimiką owe uczucia – dzieje się to w formie zabawy w kąciku zabaw. Następnie w ławkach i przy tablicy wykonują ćwiczenia w czytaniu i pisaniu. Na koniec odbywa się np. drama na podstawie poznanej wiedzy i nabytych umiejętności – także w kąciku zabaw. Są to zabawy dydaktyczne, utrwalające poznane treści, zawierające m.in. elementy zabaw ruchowych, umuzykalniających i innych. Kąciki zabaw wykorzystywane są dodatkowo na przerwach śródlekcyjnych oraz podczas organizowania zajęć przez wychowawców świetlicy.”

(dowód: akta kontroli str. 112-145, 219)

2.6. Szkoła nie posiadała własnej pracowni komputerowej. Uczniowie Szkoły, w tym klas I korzystali z pracowni komputerowej z 25 stanowiskami komputerowymi uczniowskimi z dostępem do Internetu. Pracownia należała do zlokalizowanego w tym samym budynku Publicznego Gimnazjum w Cedyni. Pomiedzy dyrektorem Szkoły a dyrektorem Gimnazjum zawarto porozumienie o użyczeniu pracowni komputerowej uczniom Szkoły, w tym uczniom klas I. Zajęcia w sali komputerowej dla uczniów klasy I w roku szkolnym 2013/2014 zaplanowano 1 raz w tygodniu., liczba stanowisk komputerowych była wystarczająca, aby każdy uczeń każdego oddziału klasy I miał do dyspozycji osobny komputer. Pracownia komputerowa wyposażona była w krzesła z regulowaną wysokością, z możliwością dostosowania do wzrostu uczniów klas najmłodszych.

(dowód: akta kontroli str. 52, 96-106, 178, 213)

2.7. W badanym okresie Szkoła organizowała zajęcia dla uczniów z trudnościami w nauce w klasach I. Były to zajęcia korekcyjno-kompensacyjne oraz dydaktyczno-wyrównawcze. Zajęcia obejmowały wyrównywanie braków w edukacji matematycznej i polonistycznej (po 1 godzinie w tygodniu), oraz ćwiczenie umiejętności według wskazań z orzeczeń poradni psychologiczno-pedagogicznej lub miały charakter terapeutyczny w przypadku problemów zdiagnozowanych przez nauczycieli (2 godziny w tygodniu). W roku szkolnym 2013/2014 w zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych uczestniczyło 11 uczniów (w tym sześciolletnich 4 z 8), w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych uczestniczyło 19 uczniów (w tym 4 sześciolletnich), stanowiło to odpowiednio 35,5% i 61,3% ogółu pierwszoklasistów. Szkoła prowadziła także zajęcia rozwijające zdolności i zainteresowania uczniów, tj. koło języka angielskiego i koło języka niemieckiego. Działania Szkoły w ww. zakresie były zgodne z 18 pkt zalecanych warunków i sposobu realizacji, podstawy programowej.

(dowód: akta kontroli str. 147-177)

2.8. W roku szkolnym 2013/2014 pomieszczenia lekcyjne klas I zlokalizowano w oddzielnym skrzydle Szkoły stanowiącym przestrzeń dla klas I-III. Toalety dla klas I widoczne były po wyjściu z sal lekcyjnych. Zgodnie z wymogiem § 2 rozporządzenia w sprawie bhp w szkołach, Dyrektor Szkoły zapewnił bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w Szkole. W trakcie pobytu uczniów w Szkole w kontrolowanym okresie w trakcie przerw międzylekcyjnych, nauczyciele pełnili dyżury w budynku Szkoły na parterze, na I i II piętrze, przy świetlicy, przy gabinetach nr 50 i 51 w tym w częściach budynku wykorzystywanych przez uczniów klas I, oraz przed budynkiem Szkoły, stosownie do wymogu określonego w § 14 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bhp w szkołach. Dyżury pełniono według ustalonego grafiku (od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 14.00) i zgodnie z regulaminem pełnienia dyżurów ustalonym przez dyrektora Szkoły.

Uczniowie klas I posiadali własne szatnie dostosowane do potrzeb uczniów sześciolletnich. Wieszaki w szatniach były przymocowane na wysokości 130 cm. Zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bhp w szkołach sprzęt ten był dostosowany do zasad ergonomii. Teren Szkoły był ogrodzony i oświetlony, a widoczna dla oka nawierzchnia dróg, przejść i boisk była równa, co spełniało wymogi § 7 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie bhp w szkołach.

(dowód: akta kontroli str. 183-184, 216-217)

3. Zapewnienie odpowiedniej kadry nauczycieli z uwzględnieniem potrzeb sześciolatków.

Opis stanu
faktycznego

3.1. W roku szkolnym 2014/2015 zaplanowano, że w Szkole utworzonych zostanie 6 oddziałów klas I-III. Nauczyciele zatrudnieni w klasach I-III w roku szkolnym 2013/2014 (6 nauczycieli) posiadali kwalifikacje wymagane do nauczania wczesnoszkolnego. Wykształcenie tych nauczycieli przedstawiało się następująco:

- w zakresie edukacji wczesnoszkolnej i oligofrenopedagogiki – 3 nauczycieli,
- w zakresie pedagogiki wczesnoszkolnej z informatyką – 2 nauczycieli, w tym 1 dodatkowo wykształcenie w zakresie edukacji wczesnoszkolnej zintegrowanej,
- w zakresie pedagogiki wczesnoszkolnej i logopedii – 1 nauczyciel,

Zatrudniona w Szkole liczba nauczycieli odpowiadała potrzebom kształcenia w roku szkolnym 2014/2015. Wszyscy nauczyciele prowadzący zajęcia w klasie I-III, w tym zajęcia świetlicowe posiadali kwalifikacje zawodowe zgodne z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli⁹.

(dowód: akta kontroli str. 43, 59-68, 76-92)

3.2. W badanym okresie nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego uczestniczyli w formach doskonalenia zawodowego z zakresu metodyki pracy z dziećmi sześciolletnimi:

- szkolenie z zakresu przepisów przejściowych dotyczących rekrutacji dzieci do przedszkoli i szkół podstawowych,
- szkolenie nt. formalizmu w edukacji matematycznej dzieci, rymów i rytmów w muzyce, wychowanie przez sztukę,
- szkolenie na temat wychowania przez muzykę (zabawy z muzyką klasyczną).

Przyjęty w Szkole plan doskonalenia zawodowego nauczycieli w roku szkolnym 2013/2014 nie obejmował treści dotyczącej objęcia sześciolatków obowiązkiem szkolnym. Plan ten obejmował m.in. zagadnienia nauczania w klasach I-III oraz wspierania dziecka w osiąganiu gotowości do nauki czytania i pisanie na poziomie edukacji przedszkolnej.

(dowód: akta kontroli str. 69-75, 179)

Zgodnie z art. 41 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie oświaty rada pedagogiczna Szkoły ustalała organizację doskonalenia zawodowego nauczycieli we współpracy z poszczególnymi nauczycielami. Plany doskonalenia nauczycieli opracowywał i zatwierdzał Dyrektor Szkoły, w tym wnioski nauczycieli o dofinansowanie różnych form doskonalenia zawodowego (szkolenia, warsztaty, kursy, konferencje, studia podyplomowe). W roku szkolnym 2013/2014 zrealizowano wewnętrzne warsztaty w zakresie diagnozowania rozwoju dziecka, obserwacji dziecka młodszego, diagnozy przedszkolnej oraz kształtowania przez nauczyciela relacji w klasie szkolnej. Indywidualne formy dokształcania i doskonalenia zawodowego w roku szkolnym 2013/2014 obejmowały motywowanie uczniów do nauki w klasach I-III - praktyczne

⁹ Dz. U. Nr 50, poz. 400, ze zm.

rozwiązania, diagnozowanie objawów specyficznych trudności w uczeniu się oraz wspomaganie potrzeb uczniów na I etapie edukacyjnym, ortografię w edukacji wczesnoszkolnej oraz 40 godzinne szkolenie „Mini piłka siatkowa w klasach I-III” – krótkie formy doskonalenia nauczycieli w zakresie alternatywnych form zajęć wychowania fizycznego w szkołach.

(dowód: akta kontroli str. 72-75)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Szkoły w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Szkoły w obszarze zapewnienia odpowiednio przygotowanej kadry nauczycieli uwzględniającej potrzeby sześciolatków.

4. Realizacja wniosków pokontrolnych z kontroli NIK P/12/068 „Przygotowanie gmin i szkół do objęcia dzieci sześciolatków obowiązkiem szkolnym”.

W wyniku kontroli P/12/068 NIK sformułowała 4 wnioski. Szkoła wykonała:

1) w części wniosek nr 1, tj. osłonięto grzejniki w pomieszczeniach stołówki i w salach klas I-III. Nie wykonano osłonięcia grzejników w toaletach dla uczniów najmłodszych. Nie zapewniono właściwego stanu technicznego stolarki okiennej na korytarzach komunikacyjnych,

2) wniosek nr 2, tj. dostosowała meble w pracowni komputerowej do wymagań ergonomii (regulowane krzesła i stoliki),

3) wniosek nr 4, tj. zmieniła regulamin zajęć świetlicowych celem doprowadzenia do zgodności z § 7 ust. 2 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutow publicznego przedszkola oraz publicznych szkół¹⁰.

Wniosek nr 3, dotyczący wydawania zgody na przyjęcie dziecka sześciolatniego do Szkoły stał się nieaktualny w związku ze zmianą przepisów w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 14-17, 19, 203-204, 211- 213, 225, 230)

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹¹, wnosi o:

1. Osłonięcie grzejników w łazienkach dla uczniów klas I-III oraz zapewnienie właściwego stanu technicznego stolarki okiennej na korytarzach komunikacyjnych.

2. Dostosowanie mebli w świetlicy szkolnej, z której korzystają uczniowie klas I-III do wymagań ergonomii.

¹⁰ Dz. U. Nr 61, poz. 624 ze zm.

¹¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia 13 czerwca 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Kontroler
Wiesław Kaszak
Starszy inspektor kontroli państwowej

.....
Podpis

.....
Podpis